

Instytut Badawczy Leśnictwa, Sękocin Stary, ul. Braci Leśnej 3, 05-090 Raszyn
e-mail: zin@ibles.waw.pl www.ibles.pl

Unia Europejska otwiera publiczną debatę na temat ochrony lasów przed zmianami klimatu

1. marca br. Komisja Europejska przedstawiła do konsultacji społecznych „Zieloną Księgę”, zawierającą opis możliwych działań Unii Europejskiej dotyczących ochrony lasów oraz informowania o zasobach leśnych i ich stanie. Komisja oczekuje, że dokument stanie się przedmiotem publicznej debaty, która wskaże, czy potrzebne są dodatkowe działania w tym zakresie na poziomie całej Unii i ewentualnie jaki miałyby być ich zakres.

W „Zielonej Księdze” przedstawiono charakterystykę lasów Unii Europejskiej oraz najważniejszych ich funkcji, omówiono największe wyzwania stojące przed gospodarką leśną w związku ze zmianami klimatu, a także scharakteryzowano istniejące instrumenty służące ochronie lasów oraz systemy informacyjne, które mogłyby być wykorzystane w zapobieganiu negatywnym skutkom zmian środowiskowych i służyć monitorowaniu efektów podejmowanych działań zapobiegawczych.

Konsultacje społeczne dotyczące przedstawionych propozycji prowadzone będą do końca lipca br. na stronie internetowej Komisji Europejskiej (adres podano poniżej). Dokument będzie również omawiany m.in. podczas specjalnie w tym celu organizowanych w dniu 3 czerwca br. warsztatów, stanowiących punkt programu obchodzonego w Brukseli Zielonego Tygodnia. Komisja opublikuje także na swojej stronie internetowej uzyskane odpowiedzi oraz przedstawi własne stanowisko dotyczące najważniejszych poruszonych kwestii.

Więcej informacji:

http://ec.europa.eu/environment/consultations/forests_en.htm

A. Kal.

Komu sprzyjają zmiany klimatu, a kto na nich traci

Lasy we wschodnich Stanach Zjednoczonych rosną obecnie szybciej, niż w ciągu ubiegłych 200 lat. Ekolodzy ze Smithsonian Environmental Center od 20 lat badają wzrost ponad 50 mieszanych drzewostanów. Okazało się, że wykazywały one średnio 2 tony biomasy na akr dodatkowego przyrostu. To odpowiednik drzewa o pierśnicy ok. 60 cm. Lasy i gleby leśne gromadzą większość ziemskich zasobów węgla, dlatego nawet niewielkie zmiany w ich tempie wzrostu mogą mieć znaczenie dla przebiegu pogody, zmian klimatu i bioróżnorodności.

Zmiany zachodzące w ekosystemach są trudne do badania, głównie ze względu na długowieczność drzew. Dlatego stosuje się metodę chronosekwencji – zestawiania drzewostanów o podobnych cechach, jednak na różnym etapie rozwoju. Szczegółowe analizy danych uzyskanych dzięki tej metodzie, wykazały, że przyspieszenie przyrostu jest zjawiskiem występującym w ostatnich latach. Jego przyczyn badacze upatrują w kombinacji czynników klimatycznych: wzrastającej temperatury, zwiększenia ilości CO₂ w atmosferze i wydłużenia

sezonu wegetacyjnego. Jak zaznaczają sami autorzy wyniki tych badań są reprezentatywne dla wschodniego wybrzeża Ameryki Północnej, aby móc mówić o powszechnym przyspieszeniu należałoby wykonać znacznie szersze badania.

Tymczasem Skandynawowie alarmują o zagrożeniu lasów borealnych. Przewidywania, jakoby zmiany klimatu miały poprawić ich warunki wzrostowe, nie sprawdziły się – cechy genetyczne lokalnych populacji uniemożliwiają im korzystanie z wydłużonego sezonu wegetacyjnego, gdyż drzewa przestają rosnąć zanim nastaną mrozy. Modele symulujące wzrost lasów w Finlandii, uwzględniające również elementy rozprzestrzeniania się pyłków i nasion, wyraźnie pokazują, jak wolno przebiega proces adaptacji – szacuje się, że dopiero po stu latach genotypy drzew dostosują się do obecnych warunków.

Znaczący wpływ na zdolności adaptacyjne drzew mają ich cechy wzrostowe. Gatunki szybciej dojrzewające, o znacznej dyspersji nasion, takie jak brzoza, mają przewagę nad wolniej rosnącą sosną. Jednak największą rolę we wspieraniu zmian ewolucyjnych ma śmiertelność poszczególnych osobników. Pozostające przy życiu drzewa, które są lepiej dostosowane, mają okazję do rozpowszechnienia swojego genotypu. Dodatkowo zamieranie innych drzew i rozluźnienie drzewostanów daje szansę siewkom na wzrost. Konkluzją autorów jest koncepcja pomocy w ewolucji poprzez sadzenie drzewek pochodzących z populacji rosnących na południu Finlandii, co jest jednak dość ryzykowne, zważywszy na niepewność kierunku postępujących zmian klimatycznych.

źródło: <http://www.sciencedaily.com>, 5 March 2010.

I. P.

Zimowa Szkoła Leśna we Freiburgu

W styczniu br. odbyła się już 30. Zimowa Szkoła Leśna przy Uniwersytecie we Freiburgu, poświęcona tematyce „Bioenergia – szanse i zagrożenia dla gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego”. Wzięło w niej udział ponad 400 osób reprezentujących środowiska naukowe, studentów, ale przede wszystkim gospodarkę leśną. Ważniejsze konstatacje omawianej Szkoły przedstawiają się następująco:

1. Znaczenie wykorzystania biomasy do produkcji energii w ostatnich latach stale rosło zarówno w Niemczech, jak i w Unii Europejskiej. W 2020 r. w UE 20% energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych. Przemawia za tym konieczność obniżenia emisji CO₂ oraz potrzeba większego uniezależnienia się od kopalnych źródeł energii. Produkcja energii odnawialnej będzie również sprzyjać pobudzeniu rozwoju gospodarczego krajów UE i tworzenia nowych miejsc pracy.

2. Produkcja energii z biomasy może być na bieżąco regulowana stosownie do potrzeb odbiorców. Możliwość takich nie zapewnia energia produkowana przez wiatraki i baterie słoneczne.

3. Zdaniem prof. M. Kaltschmitta z Niemieckiego Centrum Badawczego Biomasy popyt na energię będzie rósł do 2050 r. Największe tempo wzrostu odnotuje energia z biomasy. Dotychczas zdecydowanie za mała jest produkcja paliwa z biomasy (metan), mimo jej przewagi nad paliwem z kopalini. W przypadku drewna największe możliwości i korzyści związane są z jego wykorzystaniem do produkcji energii cieplnej. W Niemczech, według ekspertyz, do 2020 r. nastąpi podwojenie obecnego poziomu produkcji energii cieplnej z drewna. W związku z tym jego podaż do tego czasu powinna wzrosnąć o 20-25%. Będzie to wymagać zmian dotychczasowych metod zagospodarowania lasu.

4. Podniesiono również kwestię wzrostu konkurencji o drewno z tytułu jego niedoboru na rynku, który wyniesie dla UE 436 mln m³, dla Niemiec zaś 32 mln m³. Ostatnia inwentaryzacja wielkopowierzchniowa wskazuje, że pozyskanie w Niemczech będzie mogło wzrosnąć rocznie z obecnych 57 mln m³ do poziomu 73 mln m³. Ocena realnych możliwości wzrostu pozyskania wymaga weryfikacji wszystkich ograniczeń zagospodarowania lasów z uwagi na ochronę przyrody, w tym pozostawianie w lesie martwego drewna w ilości 20 m³/ha.

5. Problemy energetycznego wykorzystania drewna były głównym tematem wystąpienia przedstawiciela IBL Skogforsk z Uppsali w Szwecji, w której ¼ produkcji energii pochodzi z tego źródła. Przyczynił się do tego kryzys na rynku paliw w latach 70-tych oraz odejście od elektrowni jądrowych. Obecnie zaś sprzyja temu polityka redukcji emisji CO₂, a także wpływ systemu podatkowego. W rezultacie energetyczne wykorzystanie drewna stało się atrakcyjne nawet bez wspierających ten proces działań państwa. Duże nadzieje na wzrost dostaw drewna energetycznego Szwecja wiąże z plantacjami o krótkich cyklach produkcyjnych. Co ciekawe, wykorzystywanie do celów energetycznych odpadów drewna powstających w trakcie pozyskania nie rodzi sprzeciwów ze strony przedstawicieli ochrony przyrody w lasach,

6. Profesor J. Bahaus z Uniwersytetu we Freiburgu w swoim wykładzie zwrócił uwagę, że produkcja biomasy jest tylko jednym z aspektów gospodarki leśnej. Do ważnych należą również zmiany klimatu i ochrona przyrody. Dlatego systemy hodowli lasu muszą uwzględniać potrzebę dalszego rozwoju wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Natomiast jego zdaniem rezerwy w zakresie pozyskania drewna tkwią jeszcze w trzebieżach. Natomiast obniżanie wieków rębności nie zyska akceptacji społecznej. Również nadmiernie intensywne użytkowanie lasu, np. wraz z karczowaniem pniaków, nie jest wskazane ze względów ekologicznych. Prowadzi bowiem do zubożenia gleb leśnych w składniki pokarmowe.

Źródło: Holz Zentralblatt, Nr. 6, 2010

A. K.

Korniki nie lubią muzyki heavy-metalowej i głosu prezentera radiowego Rusha Limbaugh'a

Korniki mają swoje miejsce w ekosystemie, jednak obecnie, w związku ze zmianami klimatu oraz zmianami środowiska wywołanymi przez człowieka, ich liczebność wzrasta lawinowo. Poszukując nowych sposobów walki z gradacjami tych owadów, w ramach projektu „Kornikomania” (*Beetle Mania*) naukowcy sięgnęli po możliwie najbardziej nieprzyjemne, agresywne dźwięki, a także kombinację własnych odgłosów korników. Okazało się, że zakłócały one czynności życiowe owadów.

Naukowcy stworzyli w warunkach laboratoryjnych „kanapki z łykiem” zamykając plastry zajętego przez korniki drewna w pleksiglasie i tworząc hodowlę testową, którą traktowali następnie wybranymi dźwiękami. Głosy Rusha Limbaugh'a i muzyki heavy-metalowej początkowo były uciążliwe dla korników, jednak owady szybko się do nich przyzwyczajały. Naukowcy postanowili zatem zastosować kompilację odgłosów

własnych chrząszczy, skupiając się na agresywnym wołaniu samców gatunku zwanego „mordercą drzew”, z rodzaju *Dendroctonus*. Wydłużając je i wzmacniając naukowcy osiągnęli zmianę zachowania owadów. „Zakłóciłyśmy ich czynności życiowe: łączenie się w pary, drażnienie tuneli i rozmnażanie” – powiedział koordynujący prace profesor entomologii na Uniwersytecie Północnej Arizony – „spowodowaliśmy nawet, że owady zaczynały walczyć ze sobą, czego normalnie nie robią”. Było to szczególnie widoczne, kiedy naukowcy traktowali dźwiękami korniki podczas łączenia się w pary. Zespół naukowców obserwował horror, kiedy samce zabijały samice, rozrywając je na części.

W ocenie innych naukowców otrzymane wyniki są bardzo interesujące. Trzeba będzie przeprowadzić dużo badań, by zrozumieć sposób słyszenia korników, jednak po wielu latach koncentracji na sygnałach chemicznych jest to nowy, obiecujący trop poszukiwań. Rozwiązania praktyczne będą wymagać wprowadzenia innowacji, bo przecież nie sposób wieszać głośników na pniu każdego drzewa. Obecnie zespół badaczy poszukuje nowych źródeł finansowania rozwoju systemów, prawdopodobnie ultradźwiękowych, które działałyby tylko na wybrane gatunki.

Źródło: Discovery News:

(<http://news.discovery.com/animals/beetles-acoustic-stress-heavy-metal-music.html>)

M. K.

Długookresowy wpływ zmian klimatu na owocowanie i wzrost grzybów

Zespół naukowców z Wielkiej Brytanii i Norwegii przeprowadził badania owocowania i wzrostu grzybów na podstawie danych zebranych w latach 1960-2007 przez mykologów i amatorów entuzjastów. Ustalono, że w związku z ociepleniem klimatu wiosenne owocowanie grzybów zaczyna się obecnie trzy tygodnie wcześniej niż 50 lat temu, a zmiany klimatyczne mogą mieć znaczący wpływ zarówno na czas owocowania, jak i wzrost grzybów.

Jak mówi jeden z autorów badań, z Royal Holloway University of London: „Jest powszechnie wiadomym, iż organizmy takie jak ptaki czy rośliny rozpoczynają swoją aktywność wcześniej, jeśli wiosną przeważają wyższe temperatury. My jednak odkryliśmy, że wpływ na wcześniejsze owocowanie grzybów wiosną mają wyższe temperatury poprzedzającej zimy”. Według autora wyższa temperatura i słabsze przymrozki przygruntowe umożliwiają wzrost w czasie zimy grzybni podziemnej. Nie znaczy to, że owocniki są większe, ale jest ich więcej i pojawiają się wcześniej. Dodatkową konsekwencją tego zjawiska jest przyspieszenie cyklu rozkładu i obiegu składników pokarmowych. Dla ogrodników oznacza to przyspieszenie procesów kompostowania, a także wzrostu trawy i innych roślin. Prawdopodobnie, w związku z większą dostępnością składników odżywczych, szybciej będą rosły także drzewa leśne.

Źródła:

(www.fao.org/forestry/site/12980/en)

(http://www.theecologist.org/News/news_round_up/377677/spring_mushrooms_show_long_term_effect_of_climate_change.html)

(<http://rspb.royalsocietypublishing.org/content/early/2009/12/11/rspb.2009.1537.abstract>)

M. K.

Wniosek w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy dla ochrony gleby – potrzebny czy zbyt późny?

W ostatnich latach, głównie podczas prezydencji portugalskiej (II poł. 2007 r.) i francuskiej (II poł. 2008 r.), toczyły się szeroko zakrojone dyskusje dotyczące proponowanej dyrektywy ramowej w sprawie ochrony gleby. Jednak w wielu punktach nadal utrzymują się istotne rozbieżności. Przyspieszenie prac nastąpiło podczas czeskiej prezydencji (I poł. 2009 r.), która zaproponowała kompromisowy tekst.

Większość delegacji krajów UE uważa, że dyrektywa ramowa w sprawie ochrony gleby jest potrzebna, gdyż zapewni lukę w prawodawstwie unijnym w dziedzinie środowiska i zapewni kompleksową ochronę gleb. Jednak podejście poszczególnych państw członkowskich jest zróżnicowane w tej kwestii. Generalnie podczas rozmów widoczny jest rozłam pomiędzy krajami z południa oraz nowymi członkami UE z jednej strony, które są za przyjęciem dyrektywy, a tzw. krajami Starej Unii (Wielka Brytania, Niemcy, Francja, Holandia i Austria), które dzięki zasadzie mniejszości blokującej uniemożliwiły osiągnięcie konsensusu. Niemcy oraz Austria już dziś mają szczegółowe ustawodawstwo dotyczące gleb.

W toczącej się dyskusji na arenie międzynarodowej Austria wskazuje problematyczność w podejściu opierającym się na wyznaczaniu „obszarów priorytetowych” w przeciwdziałaniu degradacji gleby, natomiast na płaszczyźnie narodowej pojawiają się pytania odnośnie kompetencji krajowych i krajów związkowych, organizacji implementacji prawa i systemu raportowania, jak również finansowania ochrony.

Zasadniczo stanowisko Austrii w sprawie dyrektywy ramowej i jej przyjęcia byłoby do zaakceptowania pod warunkiem, że inwestycje polegające na wdrożeniu nowych wytycznych będą oparte na strategii umożliwiającej uzyskanie maksymalnych korzyści na poziomie państwowym.

Źródło: *BFW-Praxisinformation Nr 19/2009*

M. N.

Licząca 160 lat formuła Faustmanna nadal aktualna

Pod koniec października 2009 r. odbyło się w Niemczech trzecie międzynarodowe sympozjum poświęcone opublikowanej w 1849 r. przez Martina Faustmanna pracy dotyczącej określenia wartości dochodowej gruntu leśnego na podstawie kapitalizacji renty wieczystej okresowej. Rentę tę stanowi dochód czysty (netto) otrzymywany przede wszystkim z użytkowania rębego pojedynczego drzewostanu (tzw. gospodarstwo okresowe lub klas wieku), który po wycięciu podlega ponownemu odnowieniu. Z uwagi na zasadę trwałości proces ten jest powtarzany przez czas nieskończenie długi. W późniejszych latach matematyczna formuła Faustmanna została uznana za podstawową metodę dynamicznego rachunku inwestycyjnego i wzbudziła zainteresowanie przedstawicieli ekonomii ogólnej, m.in. amerykańskiego noblisty z ekonomii Samuelsona, który w 1976 r. napisał, że Faustmann należy do nielicznych leśników, którzy prawidłowo rozwiązali problem optymalizacji wieku rębności drzewostanu. Nie udało się tego dokonać także wielu ogólnym ekonomistom. Od dziesięciu lat w uznaniu osiągnięć Faustmanna pracy cyklicznie organizowane są międzynarodowe sympozja. Trzecie z kolei zostało zorganizowane w Niemczech w dniach 28-31 października 2009 r. i było poświęcone tematyce „Ekonomika leśnictwa w dynamicznym i zmieniającym się świecie”. Wzięło w nim udział 82 ekonomistów leśnych z 18 krajów i 5 kontynentów. Równoległe odbywał się cykl wykładów, w trakcie którego wygłoszono 56 referatów poświęconych ekonomicznym modelom optymalizacji produkcji drewna, uwzględniającym także kwestie pozaprodukcyjnych funkcji lasu, zwłaszcza

ochrony przyrody, rekreacji w lasach, kumulacji węgla przez las oraz polityki leśnej. W ramach sympozjum odbyły się również liczne imprezy towarzyszące.

Źródło: *Holz Zentralblatt, Nr. 3, 2010*

A. K.

Leśnictwo w walce z kryzysem

Kryzys w Ameryce Południowej i Środkowej rozpoczął się w końcu 2008 roku gwałtownym zahamowaniem eksportu, spadkiem inwestycji zagranicznych oraz rosnącym bezrobociem. Wpłynął m. in. na spadek zapotrzebowania na surowiec drzewny i jego produkty. Zastój na rynku budowlanym w USA, jednym z najważniejszych odbiorców tarcicy z Brazylii, spowodował spadek eksportu tego sortymentu o 31% w 2008, w porównaniu do roku poprzedniego. W Hondurasie, kraju o relatywnie mniejszej gospodarce, eksport tarcicy w tym samym czasie zmniejszył się aż o 60%. Podobnie wyglądała sytuacja w przypadku innych sortymentów drzewnych. Społeczne i ekonomiczne konsekwencje kryzysu w leśnictwie nie są do końca oszacowane, ale można ocenić je jako znaczne. Na przykład w stanie Parana (Brazylia), gdzie udział leśnictwa w PKB wynosi 5%, zatrudnienie w przemyśle drzewnym spadło o 21% w ciągu 2008 roku.

Sektor leśny odgrywa istotną rolę w gospodarkach kilku krajów regionu, zwłaszcza w Chile, Brazylii i Urugwaju. Większość inwestycji w sektorze leśnym lokalizuje się w tych trzech krajach, przy czym w Brazylii dominują prywatne przedsiębiorstwa krajowe, a w pozostałych dwóch krajach – zagraniczne (w Chile np. fińska Botnia, hiszpański ENCE).

W tej sytuacji dużą uwagę zwraca się na nowe inwestycje w leśnictwie. W Ekwadorze są one podejmowane na poziomie rządowym. W 2007 roku przyjęto Krajowy Program Zalesień przewidujący założenie 1 mln ha plantacji drzew szybkorosnących (głównie eukaliptusowych i sosnowych o krótkim okresie rotacji) w ciągu 20 lat. Podobne plany mają Peru i Kolumbia.

Analiza programu z Ekwadoru wskazuje, że założenie plantacji na poziomie 50 tys. ha rocznie, przyczyni do utworzenia w ciągu 5 lat 23 tysięcy stanowisk pracy bezpośredniej (głównie przy sadzeniu i zagospodarowaniu plantacji). Przy uwzględnieniu pozostałych miejsc pracy, w ciągu 5 lat w sektorze leśnym w wyniku realizacji programu zostanie zatrudnionych 70 tys. osób. Utworzenie jednego miejsca pracy w tym przypadku będzie kosztowało ok. 5 tys. USD rocznie – znacznie mniej, niż wydaje się w tym celu w ramach pomocy społecznej, zwłaszcza, jeśli uwzględni się przychody z plantacji w przyszłych latach. Rząd Ekwadoru szacuje, że program „plantacyjny” może generować przychód w wysokości 2,5 mld USD rocznie, opierając się na eksporcie surowca. Plusem w tym przypadku jest, oprócz wymiaru społecznego, przyciąganie nowych inwestycji – np. przedsiębiorstw przetwarzających surowiec.

Źródło: *Tomaselli I. How forest plantations can contribute to economic renewal in South America. UnASYLVA, Vol. 60, No. 233, 2009/3*

W. G.

Nowe wyniki dotyczące choroby zamierania jesionu

Pierwsze symptomy chorobowe związane z zamieraniem jesionu pojawiły się w latach 90-tych XX wieku w północno-wschodniej części Europy. Od tamtego momentu choroba ta rozszerzyła zasięg swojego występowania niemal na całą Europę. W 2006 roku prof. Tadeusz Kowalski po raz pierwszy zidentyfikował nieznanego wcześniej grzyba jako sprawcę choroby i opisał go jako *Chalara fraxinea*. Dopiero w roku 2009

okazało się, że *Ch. fraxinea* jest bezpłciowym stadium rozwojowym znanego od XIX wieku *Hymenoscyphus albidus*. (w niektórych krajach jest on na tyle rzadki, że został wpisany do czerwonej księgi).

Badania przeprowadzone w Niemczech w Nadleśnictwie Schuenhagen (14% udział jesionu w składzie gatunkowym), w zróżnicowanych siedliskowo i wiekowo drzewostanach z udziałem jesionu dowiodły, że porażeniu przez patogena *Chalara fraxinea* sprzyja mokre przez cały rok podłoże. Przypuszczalnie zależność pomiędzy wilgotnością gruntu a intensywnością choroby polega na tym, że decydującą rolę w zamieraniu pędów jesionu odgrywa *Hymenoscyphus albidus*, ponieważ ta forma grzyba występuje w ściółce, znajdując lepsze warunki do życia w podłożu mokrym niż na siedliskach, które późnym latem są suche lub wykazują zmienną wilgotność.

Wyniki badań wykazały ponadto, iż młode drzewa są bardziej uszkodzane niż stare. Fakt ten tłumaczy się dużą ilością drobnych gałęzi w przypadku starych drzew oraz ich większą zdolnością do tworzenia bocznych pędów. Dzięki temu mogą one dłużej opierać się porażeniu grzybem. Być może pewną, choć drugorzędną rolę odgrywa także obecność formy płciowej grzyba-*Hymenoscyphus albidus* w ściółce jesionowej. Mały jesion, którego korona znajduje się zaledwie kilka metrów nad ziemią, narażony jest na atak większej liczby zarodników niż miałyby to miejsce w przypadku starego drzewa.

Zarówno dla ograniczania skutków rozprzestrzeniania się patogena jak i dla samego przebiegu choroby bez znaczenia jest fakt, czy porażone drzewa zostaną usunięte czy nie. Według otrzymanych wyników punktem wyjściowym dla nowych zachorowań nie są porażone drzewa, lecz leżąca pod nimi ściółka. Zatem spalanie resztek porażonych bądź ściętych jesionów nie jest konieczne.

Widoczna zależność między porażeniem przez grzyba a gospodarką wodną siedliska daje pewne praktyczne wskazówki – jesiony można sadzić na mniej narażonych, suchszych siedliskach. Leśnicy z Nadleśnictwa Schuenhagen gdzie prowadzono badania stawiają na drzewostany mieszane, z udziałem klonu górskiego, buka, dębu szypułkowego, grabu, wiązu i olchy czarnej, i przede wszystkim na to, że wśród jesionów znajdują się pojedyncze drzewa, które wykazą odporność na chorobę. Wśród porażonych drzew zawsze bowiem występują osobniki, których uszkodzenia są niewielkie lub nie ma ich w ogóle. Wycinając każde drzewo z symptomami chorobowymi, przy założeniu, że wkrótce obumrze, można zaprzepaścić szansę na naturalną selekcję odpornościową gatunku.

Źródło: AFZ-Der Wald 4/2010

M. N.

Średniookresowa ocena Leśnego Planu Działań Unii Europejskiej

Pod koniec stycznia br. Komisja Europejska przedstawiła średniookresową ocenę Leśnego Planu Działań Unii Europejskiej – przyjętego w 2007 roku dokumentu, zawierającego wytyczne dla państw członkowskich i instytucji Unii Europejskiej w zakresie leśnictwa do 2011 r. Ocena opracowana została na zlecenie Komisji Europejskiej przez ekspertów z kilku jednostek naukowych. W dokumencie zawarto omówienie dotychczasowych działań w zakresie 18 akcji kluczowych określonych w Planie Działań oraz ocenę ich znaczenia i skuteczności, jak również rekomendacje na kolejne lata realizacji Planu.

Autorzy oceny stwierdzają, że wprowadzanie w życie postanowień Planu odbywa się zgodnie z przyjętym harmonogramem. Jednakże, z uwagi na długookresowe skutki wielu podejmowanych działań, szczególnie w zakresie poprawy konkurencyjności europejskiego sektora leśnego oraz ochrony

środowiska, wskazanie efektów już po dwóch latach od przyjęcia Planu nie jest możliwe. Do obszarów, w których już teraz widoczna jest wyraźna poprawa, eksperci zaliczają współpracę między różnymi sektorami gospodarki w zakresie ochrony lasów, podejmowanie bardziej spójnych działań ze strony Komisji Europejskiej i większe zaangażowanie państw członkowskich w ich realizację, a także pogłębienie wiedzy i świadomości o sytuacji leśnictwa i jego problemach w różnych częściach Unii Europejskiej.

Autorzy raportu formułują następujące zalecenia ogólne co do realizacji Planu Działań w kolejnych latach:

1. W celu ukazania następstw podjętych już działań oraz wpływu Planu na długookresową konkurencyjność sektora leśnego, ochronę środowiska oraz poprawę jakości życia, niezbędna jest kontynuacja wprowadzania przyjętych postanowień w życie oraz monitorowanie podejmowanych przedsięwzięć.
2. Należy poszukiwać silniejszych powiązań Leśnego Planu Działań z narodowymi programami leśnymi (lub ich odpowiednikami) w państwach członkowskich.
3. Wskazane jest podejmowanie współpracy między nauką, polityką i praktyką leśną, szczególnie w odniesieniu do poprawy konkurencyjności leśnictwa, ochrony środowiska oraz poprawy jakości życia w skali regionalnej, w celu wdrażania zasad dobrej praktyki leśnej, rozwijania innowacji i realizacji zasady subsydiarności.
4. Należy rozpocząć dyskusję dotyczącą kontynuacji Planu Działań i Strategii Leśnej Unii Europejskiej po roku 2011. Za najważniejsze kwestie wymagające podjęcia należy uznać:
 - bardziej kompleksowe podejście do spraw sektora leśnego, pozwalające na lepsze powiązanie działań w zakresie leśnictwa z innymi sektorami gospodarki oraz z prowadzoną polityką środowiskową, gospodarczą i społeczną,
 - integrację działań podejmowanych na forum międzynarodowym z działaniami w obrębie Unii Europejskiej,
 - uaktualnienie Strategii Leśnej Unii Europejskiej i uwzględnienie w niej nowych wyzwań stojących przed leśnictwem,
 - wzmocnienie powiązania nauki, polityki i praktyki leśnej przez lepszą koordynację badań naukowych i wykorzystanie zasobów finansowych (7. Program Ramowy w zakresie badań i rozwoju technologicznego, Europejskie Programy Współpracy w Dziedzinie Badań Naukowo-Technicznych – COST, działania na poziomie krajowym),
 - opracowanie instrumentów finansowych dla leśnictwa na okres po 2013 r.

Źródło:

http://ec.europa.eu/agriculture/eval/reports/euforest/index_en.htm

A. Kal.

Informacje opracowali:

W. G. – Wojciech Gil
A. K. – Andrzej Klocek
A. Kal – Adam Kaliszewski
M. K. – Michał Kalinowski
M. N. – Marzena Niemczyk
I. P. – Izabela Pigan